

BELGISCHE SENAAAT.

VERGADERING VAN 22 JANUARI 1908.

Wetsvoorstel waarbij worden ingesteld jury's van beoordeeling, gelast diploma's van bekwaamheid af te geven aan de ziekenoppassers en ziekenoppassers die hebben voldaan aan de bij koninklijk besluit te bepalen proeven.

TOELICHTING.

Dit Wetsvoorstel heeft ten doel een beroep te regelen dat thans vrijelijk en zonder waarborg mag uitgeoefend worden, alhoewel de onwetendheid en de onbekwaamheid van een zieke diener zoo gevaarlijk zijn (men weet het thans) als die van een geneesheer, een apotheker of eene vroedvrouw.

De taak van den ziekenoppasser bij de verpleging van krankheden is in belangrijkheid toegenomen; hij is thans de noodzakelijke medehelper van den geneesheer.

Tijdens de inhuldiging van de School voor ziekenoppassers te Genua, in 1884, zegde doctor Michelini: « In het ziekenhuis is de ziekenoppasser de sterkste en machtigste medehelper van den geneesheer; Hippocrates, de vader der geneeskunde, zooals men hem heet, zegde met reden dat de ziekenoppassers « *de medewerkers der geneeskunde zijn* », en voorzeker helpt de zorgvuldige, verstandige bijstand, aan den zieke verstrekt, dikwijls om de genezing te verzekeren en te bespoedigen. De kunst om zieken bij te staan, zegde hij verder, eischt, behalve de bekwaamheid en zedelijkheid van hen die zich daarop toeleggen, onderscheiden kundigheden en een bijzonderen leertijd; daartoe is een geschikt onderricht noodzakelijk, dat, terwijl het beantwoordt aan de vereischen van een goed ingerichten hospitaaldienst, de harten veredelt van hen die zich toewijden aan deze lastige bediening. *Ziekenoppasser, dat wordt men niet in eens.* »

In 1818 kon men zich nog inbeelden dat de taak van den zieke diener voor niets bijdroeg tot de genezing van den verpleegde. 't Was een dienstbode te meer, inzonderheid belast met het buitengewoon werk, door den zieke veroorzaakt. Daarom ook gewaagt de wet, houdende regeling van de uitoefening der geneeskunde, geenszins van deze nuttige helpers.

Men kende niets van microbenverdrijving, bederfwering, plichtenleer en gezondheidsleer waaromtrent de geneesheer of de heelmeester raad kunnen verschaffen, maar welke dezen niet ten uitvoer kunnen leggen.

« Op het gevaar af van 't leven der zieken op 't spel te zetten, » schreef de heer de Sabran, voorzitter van den algemeenen Beheerraad der Godshuizen te Lyon, in eene nota aan den Minister van Binnenlandsche Zaken (1), « moet men ten strengste de nieuwe stelsels volgen, door de wetenschap aan de hand gedaan, en is een leertijd noodzakelijk om het personeel te bewijzen dat de geringste afwijking van de voorgeschreven maatregelen (bijvoorbeeld bij de bederfwerende behandeling) volstaat om den goeden uitslag van de gansche verpleging in gevaar te brengen.

» Al wie de hospitalen kent, weet hoeveel gewichtiger de taak van het ondergeschikt personeel is geworden, welk aandeel het zich mag toeschrijven in een verworven goeden uitslag en hoe kostbaar voor den dienstoverste de verlichte en verstandige medewerking zijner helpers is.

» Deze medewerking is echter niet steeds wat zij behoort te wezen; dus is het met leedwezen, doch zonder verwondering dat wij kennis kregen van talrijke feiten, aangehaald door het algemeen Toezicht en die het gevolg zijn van onwetendheid alleen.

» Gezien de waargenomen ontoereikendheid, zal men, dunkt mij, het er over eens zijn dat het ondergeschikt personeel der hospitalen dient onderrecht te worden en dat men gerechtigd is te eischen dat dit personeel blijk geeft van opleiding in het vak om zijne kiesche betrekking waar te nemen. »

In zijne zitting van 16 Mei 1899, stelde de Hoogere Raad van bijstand, in Frankrijk, een ontwerp van programma op, voor het onderricht van het ondergeschikt personeel der hospitalen (2).

Bij omzendbrief van 17 Juli daaropvolgende, verzocht de Minister van Binnenlandsche Zaken de prefecten der departementen, waar eene faculteit van geneeskunde of eene voorbereidende school bestaat, een zeker getal gewestelijke scholen voor ziekenoppassers en ziekenoppasters tot stand te brengen, waar zouden worden onderwezen de noodige grondbeginselen tot uitoefening van dit beroep, en waar, ten gevolge van examens, bekwaamheidsbrevetten zouden afgeleverd worden.

In België werd tot hertoe niets gedaan voor het opleiden van gediplomeerde ziekenoppassers en ziekenoppassters, evenmin als voor de inrichting van hun vakonderwijs.

Op dien weg werden wij voorgegaan door Duitschland, Amerika, Engeland, Frankrijk, Nederland, Italië en Zwitserland; daar zijn de ziekenoppassers de verstandige en verkleefde medewerkers van heelmeester en geneesheer.

Het instellen van een officieel diploma zal het beroep in aanzien doen toenemen en waarborgen verschaffen aan de lijdende menschheid. Niet zelden ziet men in Amerika echtgenooten en zusters van beroemde geneesheeren het vak van ziekenoppasster uitoefenen.

Het waarnemen van 't beroep van ziekendiener zou vrij blijven, maar ongetwijfeld zouden na korten tijd de familiën de voorkeur geven

(1) *Revue des Établissements de bienfaisance*, 1899, blz. 266.

(2) *Ibid.*, blz. 169.

aan gediplomeerde ziekenoppassters en 't is te hopen dat de familiën en het publiek zich dra zouden laten gelegen liggen aan het tot standkomen van instellingen die het oprichten van leergangen voor ziekenoppassers en ziekenoppassters zouden vergemakkelijken.

Reeds vijftig jaar geleden klaagde dokter Guislain er over, dat het hem moeilijker viel de vooroordeelen der ziekendieners te bestrijden dan de zieken te genezen met een geleerd en bekwaam personeel.

Hij klaagde over de bedekte tegenkating die hij ontmoette bij oude ziekendieners, ingenomen met hunne ervaring, welke zij, waar zij konden, inriepen tegen den raad van den geneesheer, verlangend om vooruitgang te verwezenlijken.

En hoe dikwijls zien wij nu nog ziekendieners die meer geneigd zijn te verwerpen wat hun ouden slenter hindert, dan den raad en de voorschriften van den geneesheer te volgen!

* * *

Het Wetsontwerp dat wij voorstellen strekt om de zieken beter te doen verplegen en tevens om een winstgevend beroep tot stand te brengen, vooral voor vrouwen; het streeft naar aanvulling van eene leemte in onze wetten op de geneeskunde, door het instellen van een bekwaamheidsdiploma voor de uitoefening van het beroep van ziekenoppasser of ziekenoppasster, evenals er krachtens de wet van 12 Maart 1818 worden afgegeven aan haar die een gelijksoortig beroep wenschen uit te oefenen, dat van vroedvrouw.

Men behoeft slechts op te maken het programma van de vereischte kundigheden, evenals het koninklijk besluit dit deed voor het bekomen van het diploma van bekwaamheid voor drogist, tandmeester of vroedvrouw.

De diploma's of getuigschriften van bekwaamheid worden afgegeven door de provinciale geneeskundige commissiën, op dezelfde wijze als deze er verleenen aan drogisten, tandmeesters en vroedvrouwen.

Dit doel beoogt artikel 2 van het Wetsontwerp.

* * *

Artikel 3 bepaalt dat de voorwaarden vereischt tot het bekomen van het diploma van bekwaamheid worden geregeld bij koninklijk besluit.

Dit moet zoo geschieden opdat de programma's van het examen kunnen gewijzigd worden, ten einde op de hoogte te blijven van den vooruitgang der geneeskunde.

Het spreekt vanzelf dat de eerlijkheid en de zedelijkheid der candidaten vóór het examen onderzocht moeten worden; 't ware ook goed ze aan een gezondheidsonderzoek te onderwerpen, zooals te Parijs geschiedt.

Daarover zullen de geneeskundige commissiën beslissen.

Proposition de Loi.

ARTICLE PREMIER.

Les commissions médicales provinciales délivreront des attestations de capacité à tous ceux qui désirent être admis dans l'étendue de leur province ou district à l'état d'infirmier ou d'infirmière.

ART. 2.

Les certificats de capacité pour l'exercice de la profession d'infirmier ou d'infirmière sont délivrés conformément aux articles 12, 13 et 14 de l'arrêté royal du 31 mai 1880 par les commissions médicales provinciales.

ART. 3.

Les conditions requises pour l'obtention du diplôme de capacité sont réglées par un arrêté royal, les commissions provinciales entendues.

CAMILLE DE BAST.
CH. MAGNETTE.
S. WIENER.

Wetsvoorstel.

ARTIKEL 1.

De Provinciale geneeskundige Commissiën geven getuigschriften van bekwaamheid af aan al degenen die, binnen de grenzen van hare provincie of haar district, verlangen te worden toegelaten tot de bediening van ziekenoppasser of ziekenoppasster.

ART. 2.

De getuigschriften van bekwaamheid tot uitoefening der bediening van oppasser of oppasster worden, overeenkomstig de artikelen 12, 13 en 14 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1880, afgegeven door de Provinciale geneeskundige Commissiën.

ART. 3.

De voorwaarden vereischt tot het bekomen van het diploma van bekwaamheid worden bij Koninklijk besluit geregeld, de Provinciale Commissiën gehoord.